

Kuva nuorten Halloween-bileistä,
valokuvaaja: Jenna Oldén

Pirkanmaan Setan toimintakertomus 2013

Alkusanat: Pirkanmaan Seta on kansalais-, ihmisoikeus- ja sosiaalialan järjestö, joka edistää yhdenvertaisuutta riippumatta seksuaalisesta suuntautumisesta ja/tai sukupuoli-identiteetistä. Yhdistys on perustettu vuonna 1973. Toimintamme tavoite on turvata seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen yhtäläisten oikeuksien toteutuminen sekä vaikuttaa asenne- ja mielipideilmapiiriin yhteistyössä eri järjestöjen ja viranomaisten kanssa. Edistämme valtavirtaistumista, hyvinvointia, voimaantumista ja yhteisöllisyyttä. Yhdistys on yksi vanhimmista ja suurimmista valtakunnallisen SETA ry:n pääkaupunkiseudun ulkopuolisista alueellisista jäsenjärjestöistä.

Vuonna 2014 Pirkanmaan SETA ry juhlisti 40-vuotisyntymäpäiviään järjestämällä viisipäiväisen Leimautumispäivät – Pirkanmaan pride -tapahtuman. Juhlavuonna tapahtumia oli kaikkiaan yli 40. Näitä olivat mm. Werstaan Hilpeys ja ennakkoluulo -sateenkaarinäyttely, Tahdon-kampanjatempaukset, sateenkaarimessut, Vinokino ja Nuorten Halloween-bileet. Yhdistys järjesti yli 30 koulutusta oppilaille, opiskelijoille ja ammattilaisille sekä oli mukana Sisäministeriön Good Relations -hankkeessa. Vertaisryhmätoiminta monipuolistui ja kävijämäärät nousivat lähes 30 prosentilla. Legendaarisia Leimareita® oli kaikkiaan kahdeksat. Vuoden lopussa tehtiin verkkokysely yhdistyksen toiminnasta ja julkaistiin ensimmäinen yhdistyksen verkkoSesam-lehti. Yhdistyksen perustama valtakunnallinen tuki- ja neuvontapalvelu sai Sateenkaariyhteisöt ry:ltä 9000 euron lahjoituksen. Vuoden lopussa sille myönnettiin kolmivuotinen RAY-rahoitus.

Sisällysluettelo:

Yhdistyksen toimi- ja muut tilat.....	3
Yhdistyksen hallinto: hallitus ja talous	3
Yhteistyötahot	3
Yhdistyksen ammattilaiset	4
Toiminnanjohtaja.....	4
Järjestösihteeri	4
Neuvontapalvelun työntekijät.....	4
Vertaisryhmätoiminta	5
Aikuisten miesten ryhmä.....	6
Bi-pan-ryhmä	6
Ei kaikki muumit laaksossa -mielenterveysryhmä.....	6
Hengellinen ryhmä ja sateenkaarimessut	6
Ihan koukussa -käsityöryhmä	6
Kaappilaulajat-kuoro	7
Nuorten ryhmä ja päihdeettömät nuorten Halloween-bileet	7
Nuorten aikuisten ryhmä.....	7
More than rainbow -kansainvälinen ryhmä	7
Mummolaakso - aikuisten naisten ryhmä ja Talvikin tanssit.....	7
Tampereen Sateenkaariperheet.....	8
Transkahvila ja pukeutumisenurkkaus	8
Jäsenyys, kunniajäsenyys ja kannatusjäsenyys	8
Koulutukset, tietoisuus ja tapahtumat	9
Koulutukset ja tutustumiskäynnit	9
Tapahtumat: Juhlavuoden kohokohdat	10
Tiedottaminen: verkkosivu, jäsenlehti, kannanotot ja muu viestintä	12
Tahdon2013-kampanja Tampereella	13
Yhdistyksen muu medianäkyvyys vuonna 2013	13
Tietopalvelut: opinnäytteet ja kirjasto	14
Näyttely-yhteistyö Werstaan kanssa	14
Vagabondi ry:n ensimmäisen puheenjohtajan Jukka Kokon Werstaan näyttelyavajaisissa pitäjä juhlapuhe.....	15
Good relations -yhteistyö sisäministeriön kanssa	15
Juhlavuoden verkkokyselyn 2013 tulokset	16

Yhdistyksen toimi- ja muut tilat

Yhdistys toimii omistamassaan toimistohuoneistossa Tampereen keskustassa osoitteessa Kuninkaankatu 15 A T1. Toimitilat käsittävät toimistohuoneen mm. sosiaalipalveluille ja kokoontumistilana toimivan viihtyisän oleskelutilan, jossa mm. vertaisryhmät ja hallitus kokoontuvat ja jossa on myös yhdistyksen käsikirjasto. Yhdistys on saanut lahjoituksena tietokoneen, joka on vapaaehtoisten käytössä. Oleskelutilan yhteydessä on keittiö. Toimitilat ovat savuttomia ja muutenkin päihteettömiä tiloja, joissa ei saa yöpyä. Oleskelutilalla on hyvä käyttöaste mm. vertaisryhmien kokoontumisten myötä.

Vuonna 2011 yhdistys hankki kevätkokouksen päätöksen mukaisesti lainaamansa pääoman palautuessa yhdistykselle vuokra-asunnon Tampereelta. Laina-ajan umpeutuessa asunnon vuokrauksella halutaan tulevaisuudessa varmistaa yhdistyksen taloudellinen jatkuvuus pitkällä tähtäimellä. Vuokra-asunnon kulut (vastike ja lainanhoito) tapahtuvat Orasson lainanlyhennyksillä ja koroilla sekä asunnon vuokratuloilla, vaikutusta yhdistyksen muuhun rahoitukseen ei siis ole. Kuten kaikissa talouskysymyksissä, myös vuokran osalta, hallituksella ja sen uusien sääntöjen mukaisella talousvaliokunnalla on seurantavastuu.

Yhdistyksen hallinto: hallitus ja talous

Yhdistyksen kevätkokous järjestettiin 26.3.2013 ja syyskokous 15.12.2013. Hallitus koontui 10 kertaa sekä piti tiiviisti yhteyttä mm. sähköpostilistalla. Pirkanmaan Setan puheenjohtajana toimi vuoden 2013 Tuure Pitkänen. Varapuheenjohtajana toimi Antti ja muina hallituksen varsinaisina jäseninä Janne, Helena, Hannele, Sakari, Risto ja Ville. Pirkanmaan Setan hallituksen edustajat osallistuivat mm. valtakunnallisen SETA ry:n valtuustoon, puheenjohtajatapaamiseen ja edustajakokoukseen.

Yhdistyksen tärkein oma varainhankintamuoto on YO-talolla järjestämät Leimaantumisleet eli Leimarit®. Bileille on omaleimaisuutensa ja pitkän toimintahistoriansa myötä haettu tavaramerkki Patentti- ja rekisterihallitukselta. Muun varainhankinnan muodostavat jäsen- ja kannatusjäsenmaksut sekä lahjoitukset. Vuokra-asunnon kulut (vastike ja lainanhoito) kustannetaan Orasson lainanlyhennyksillä ja koroilla sekä asunnon vuokratuloilla, vaikutusta yhdistyksen muuhun rahoitukseen ei siis ole. Omarahoituksen lisäksi yksi rahoitusmuodoista on kattojärjestömme Seta ry:n kautta kanavoitu Raha-automaattiyhdistyksen (Ray) myöntämä avustus yhdistyksen perustoimintaan. Sillä katetaan osa ammatinharjoitajakuluista. Yhdistyksen toimintaan ja erilaisten tapahtumien järjestämiseen haetaan vuosittain toiminta-avustuksia myös Tampereen kaupungilta. Sateenkaariyhteisöt ry lahjoitti neuvontapalveluun 9000 euroa. RAY teki alustavan ehdotuksen tuki- ja neuvontapalveluhankkeen tukemisesta kolmivuotisella avustuksella. Vuoden 2014 helmikuussa avustus varmistui.

Yhteistyötahot

Yhdistys tekee yhteistyötä monien valtakunnallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. Vuonna 2013 Pirkanmaan Seta ry:n yhteistyötahoja olivat mm. valtakunnallisen Seta ja sen jäsenyhdistykset, Transtukipiste (neuvontayhteistyö), Sateenkaariyhteisöt ry (Ranne-liike), Työväen museo Werstas, Mielenterveysseura Taimi ry, Syrjinnänvastainen neuvonta

Tampereella (SYNE), Uskontojen Uhrien tuki ry, Osviitta, Amnesty Internationalin Suomen osasto, Hiv-tukikeskus (ehkäisyneuvonta ja materiaali-jako), Pakolaisapu, Pro-tukipiste, Kynnys ry (mm. sateenkaarivammaiset), Youth agaist Drugs - YAD (Alt-yhteistyö), yhdistyksen kannatusjäsenet, Urheiluyhdistys HOT, Opiskelijaryhmä Sekava, Sisäasiainministeriö, Sukupuolentutkimuksen opiskelijat VATTU, International Students in Tampere (ISOT), AA Rainbow group in Tampere, Ravintola Mixei ja DTM, Tamperelaisseurakunnat (sateenkaarimessut), Tampereen kaupunki, kaupungin nuorisotoimi ja Pirkanmaan kunnat.

Yhdistyksen ammattilaiset

Toiminnanjohtaja

Osa-aikainen (8h/viikko) toiminnanjohtaja Mikko Väisänen huolehti yhdistyksen hallinnoinnista, avustusten hakemisesta, vertaisryhmätoiminnasta, nuorisotyöstä sekä viestinnästä. Erityisvastuualueena on neuvontapalvelun esimiehenä toimiminen. Toiminnanjohtaja vastasi koulutuksista sekä suunnitteli yhteistyötapahtumia. Vuonna 2013 keskeisiä töitä olivat yhdistyksen juhlavuoden tapahtumat, näyttely-yhteistyö Werstaan kanssa, Tahdon2013-kampanja yhdessä vapaaehtoisten ja järjestösihteerin kanssa.

Järjestösihteeri

Osa-aikainen (2h/viikko) järjestösihteeri Risto Pasula työskenteli toiminnanjohtajan työparina vastaten taloudesta, toiminnan toteutuksessa, suunnittelussa ja erityisesti verkkotiedottamisessa. Hän huolehti yhdistyksen käytännön hankinnoista (tilaukset, ostot, ryhmien tarvikkeet) ja toimintaedellytyksistä (koneiden huollot, yhteistyö taloyhtiön kanssa yms.). Hän myös vastasi yhdistystä koskeviin kyselyihin toiminnanjohtajan ohella.

Neuvontapalvelun työntekijät

Pirkanmaan Seta käynnisti helmikuussa 2012 valtakunnallisen, matalankynnyksen palvelun, joka tarjoaa maksutonta puhelin- ja nettineuvontaa. Palvelu on avoin kenelle tahansa, jota seksuaalinen suuntautuminen tai sukupuolen moninaisuus pohdituttaa joko omakohteisesti tai esim. perheenjäsenen tai läheisen kokemusten kautta.

Neuvontatyöntekijöiltä voi kysyä mistä tahansa mieltä askarruttavasta oman tai läheisen seksuaaliseen suuntautumiseen ja/tai sukupuolen moninaisuuteen liittyvistä kysymyksistä kuten sosiaalisista paineista, vertaisuudesta, seurustelun aloittamisesta, kaapista ulostulosta, parisuhde-, perhe- ja työelämästä, ikääntymisestä, vihapuheesta, vähemmistöstress-

sistä, eheyttämisestä, kiusaamisesta tai muista itsesyrjintä-/syrjintäkokemuksista. Kysymyksiin vastaa sosiaalipsykologi/seksuaalineuvoja.

Tuki- ja neuvontapalvelu löytyy osoitteesta: <http://www.pirkanmaanseta.fi/tuki-ja-neuvontapalvelu>

Keväällä palvelua pysyttiin tarjoamaan 2 tuntia viikossa. Korkeatasoinen neuvontapalvelu on osoittautunut tarpeelliseksi. Mirka Paavilaisen jäätyä vanhempainvapaalle neuvonnan uusiksi ammatinharjoittajiksi valittiin avoimen tarjouskilpailun perusteella Jussi Nissinen ja Tommi P. Pesonen. He aloittivat työnsä syksyllä. Vuoden lopussa yhdistys sai RAY:n suoran kolmivuotisen rahoituksen neuvontapalvelun juurruttamiseen ja kehittämiseen valtakunnalliseksi palveluksi.

Vertaisryhmätoiminta

Yksi tärkeimmistä yhdistyksen toimintamuodoista on vertaisryhmät. Yhdistyksessä toimi **13** ryhmää, jotka kokoontuivat yhteenlaskettuna noin 220 kertaa (edellisenä vuonna 170). Kun ryhmä keskimäärin tavoittaa 5-15 henkeä/ilta, päästään yli 2000 osallistujakäyntikerään vuoden 2013 aikana (viime vuonna n. 1400). Vertaisryhmätilasto on liitteenä.

Vuoden 2013 aikana toimineita ryhmiä olivat:

- **Aikuisten miesten ryhmä** (1 kuussa, yli 35-vuotiaille)
- **Bi-pan-ryhmä** (2 viikon välein) **Uusi**
- **Ei kaikki muumit laaksossa** -mielenterveysryhmä yhteistyössä Taimi ry:n kanssa (joka viikko)
- **Hengellinen ryhmä**, ekumeeninen, uskontokunnista vapaa (joka toinen viikko)
- **Ihan koukussa** -käsityöryhmä yhdessä opiskelijaryhmä Sekavan kanssa (joka toinen viikko)
- **Kaappilaulajat -kuoro**, kaikille avoin (joka toinen viikko)
- **Nuortenryhmä** 16–21-vuotiaille (joka viikko), HUOM: kohta: Nuorten toiminta
- **Nuorten aikuisten ryhmä** 22–35-vuotiaille (joka viikko)
- Kansainvälinen, englanninkielinen ryhmä **More than rainbow**, mm. maahanmuuttajille (joka toinen viikko)
- **Mummolaakso**, ikärajan aikuisten naisten ryhmä (joka toinen viikko)
- **Peli-iltapäiväryhmä** yhdessä opiskelijaryhmä Sekavan kanssa, kaikille avoin (kerran kuussa)
- **Transkahvila**, ikärajan kaikille sukupuolen moninaisuudesta kiinnostuneille (2 viikon välein)
- **Luovan ilmaisun ryhmä 18–30-vuotiaille**, 2 viikon välein, **uusi**
- Sateenkaariperheet (yhteistyöryhmä)

Vertaisryhmät ovat avoimia ja niihin ei vaadita erillistä ilmoittautumista tai jäsenyyttä. Ryhmien ohjaajat ovat yhdistyksen perehdyttämiä vapaaehtoisia.

Aikuisten miesten ryhmä

Ryhmä on aikuisille miehille tarkoitettu avoin keskusteluryhmä. Ryhmän vetäjänä toimii Heikki. Ryhmäläiseksi sopii, jos katsoo olevasi mies, olet 35-vuotias tai sitä vanhempi. Ryhmä kokoontui noin kerran kuussa maanantaisin. Kerralla ryhmään osallistui n. 4-7 henkeä. Ryhmän tarkoituksena on koota yhteen niitä, jotka haluavat keskustella päivän polttavista aiheista tai vaikkapa elämän suurista kysymyksistä tai voi olla myös puhumatta mitään. Ryhmäläiset päättävät itse mistä halutaan keskustella.

Bi-pan-ryhmä

Bi-ryhmää kokeiltiin kesäkaudella jokaviikkoisena ryhmänä. Se kokosi hyvin osallistujia lomakaudella, mutta hiipui syyskaudella. Ryhmälle vaikuttaa kuitenkin olevan tilausta ja sen nimeä on harkittu uudistettavaksi muotoon "bi-ban", jotta se tavoittaisi bi-miesten ja -naisten lisäksi myös panseksuaalisiksi itsensä määrittävät.

Ei kaikki muumit laaksossa -mielenterveysryhmä

Yhteistyössä Taimi ry:n kanssa perustettu ikäraajattoman sateenkaarivertaisryhmä, joka on suunnattu niille, joilla on mielenterveysoireita. Ryhmä kokoontuu joka viikko torstaisin Taimi ry:ssä, Koulukatu 11. Luonnollisesti Taimin kaikki muutkin ryhmät ovat avoimia kaikille seksuaalisesta suuntautumisesta ja/tai sukupuoli-identiteetistä tai sen ilmaisusta riippumatta.

Hengellinen ryhmä ja sateenkaarimessut

Uskonnollisesti riippumaton, hengellinen ryhmä kokoontuu toimistolla kahden viikon välein. Ryhmä tavoittaa kaikenikäiset seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat. Kävijöitä ryhmässä on kymmenestä lähes kahteenkymmeneen. Ryhmä on ikäjakaumaltaan laaja, hieman päälle kaksikymmenvuotiaasta lähemmäs kahdeksankymmppiseen asti. Eläväinen ja usein hyvin pohdiskeleva keskustelu antaa ryhmäläisille mahdollisuuden ajatusten vaihtamiseen erilaisissa elämäntilanteissa olevien, hengellisesti maailmaa hahmottavien vertaisten kanssa.

Hengellinen ryhmä järjestää yhdessä seurakunnan kanssa Sateenkaarimessuja, joista on muodostunut suosittu tapahtuma. Yhdessä tekeminen on tärkeä osa messun toteuttamisesta, ryhmäläiset saavat olla luomassa oman näköistämme jumalanpalvelusta. Messulle on selvä tilaus, ne tavoittavat kerralla n. 30–60 henkeä. Vuoden 2013 aikana järjestettiin viisi messua mm. pride-tapahtuman yhteydessä. Vuoden viimeinen messu juhli toiminnan kolmivuotisjuhlaa. Juhlapuhujana oli Marja-Sisko Aalto. Osa ryhmästä osallistui myös Malkusleirille.

Ihan koukussa -käsityöryhmä

Ihan koukussa -ryhmä on Pirkanmaan Setan ja opiskelijaryhmä Sekavan yhteisryhmä, joka on tarkoitettu kaikenikäisille askartelusta ja käsitöistä kiinnostuneille. Mukaan ryhmään saa tulla kuka vaan taidoista riippumatta. Ryhmä kokoontuu kahden viikon välein lauantai-

sin. ryhmä toteutti näyttävän, yli kymmenmetrisen tilateoksen osana Werstaan sateenkaarinäyttelyä ja muisti yhdistystä juhluvuonna lahjoittamalla ryhmässä tehdyn seinävaatteen.

Kaappilaulajat-kuoro

Kuoro on avoin kaikille sateenkaari-ihmisille. Pirkanmaan Setan oma kuoro on toiminut keväästä 2010 asti. Kuoro kokoontuu parittomilla viikoilla torstaisin. Kuorossa lauletaan lauluja laidasta laitaan. Kuoron keskiarvoinen osallistujia määrä on 11, mutta sen postituslistalla on yli 20 laulajaa. Yhdessä on mukava laulaa ja samalla tutustuu uusiin, mukaviin ihmisiin. Kuoroa vetää teatterimuusikko, pianisti Silja Kuoppala. Kuoro konsertoi Jouko Enkelnotkon kanssa helmikuussa ja Werstaan näyttelyn avajaisissa kesäkuussa.

Nuortenryhmä ja päihteettömät nuorten Halloween-bileet

Ryhmä on tarkoitettu 14–21-vuotiaille. Nuortenryhmän perimmäinen tarkoitus on mahdollistaa nuorille turvallinen tila, jossa he voivat olla omia itsenään ja keskustella heille tärkeistä asioista. Joka keskiviikko kokoontuva ryhmä on varsin suosittu ja välillä osallistujia on jopa lähemmäs 20. Ryhmä kokoaa nuoria myös Tampereen lähikunnista.

Tampereen kaupunki tukee Pirkanmaan Setan nuorisotoimintaa. Syksyllä 2013 järjestettiin Halloween-bileet yhteistyössä YAD:in ja Tampereen kaupungin nuorisotoimen kanssa. Bileet tavoittivat jopa 40 osallistujaa. Tapahtuma on päihteeton ja tarkoitettu alle 21-vuotiaille. Bileistä tulee uusi perinne ja se korvannee vähitellen aiemmat Alt-bileet.

Nuorten aikuisten ryhmä

Noin 21–35-vuotiaille suunnattu Nuorten aikuisten ryhmä kokoontuu toimistolla joka viikko perjantaisin. Ryhmän tavoitteena on toimia jatkoryhmänä nuortenryhmälle. Ryhmä on saanut tasaisen suosion ja ryhmäläiset osallistuvat ahkerasti yhdistyksen muihinkin aktiviteetteihin kuten näyttelyvalmisteluihin ja pride-tapahtumiin.

More than rainbow -kansainvälinen ryhmä

Pirkanmaan Setan englanninkielinen More than rainbow tavoittaa n. 6-10 osallistujaa. Ryhmä kokoontuu 2 viikon välein ja järjestää muun muassa elokuvailtoja, keskusteluryhmiä, avantouinti- tai kävelyretkiä ja Leimareihin yhdessä menoja. Ryhmä on kaikille avoin, joukossa on Pirkanmaalla asuvia ulkomaalaisia, vaihto-opiskelijoita sekä kantasuomalaisia, jotka haluavat treenata englanninkieltään ja ovat kiinnostuneita kulttuurien vaihdosta. Ryhmään tullaan myös jopa 100 kilometrin säteellä.

Mummolaakso- aikuisten naisten ryhmä ja Talvikin tanssit

Naisten ryhmä Mummolaakso kokoontuu kerran kuussa. Kokoontumisten keskusteluteemat vaihtelevat suuresti esimerkiksi aarrekartan teosta alustajan pohjustamaan aiheisiin. Toimistotapaamisten lisäksi ryhmä tapaa vaihtelevasti teatterikäynnin, urheilutapahtuman (esim. keilailu tai luontoretki) tai vastaavan merkeissä. Tapaamisissa käy noin kymmenen henkeä kerrallaan.

Helmikuussa 2013 lopussa Mummolaakso toteutti jo perinteeksi muodostuneen, mittavan Talvikin tanssit -tapahtuman ravintola Laternassa. Iltamahengessä järjestetty tempaus taivoitti yli 120 innostunutta juhlijaa. Ennen tansseja oli Mummogames-ulkoimatempaus.

Tampereen Sateenkaariperheet

Tamperelaiset sateenkaariperheet kokoontuvat aika ajoin yhdistyksen toimistolla mm. retkien jatkopaikkana. Pirkanmaan Seta on myös yhteistyökumppanina Sateenkaariperheet ry:n hanketoiminnassa. Juhlavuoden pride-tapahtumassa oli perheille oma tilaisuus.

Transkahvila ja pukeutumisenurkkaus

Setan Transtukupiste vieraili ryhmässä huhtikuussa. Transkahvila alkoi kokoontua syksystä alkaen kahden viikon välein. Vetäjiä on kaikkiaan kolme aiemman pitkäaikaisen ryhmänvetäjän muutettua pois paikkakunnalta. Ryhmä tarjoaa vertaistukea kaikenikäisille transsukupuolisille, heidän ystävilleen ja läheisilleen, myös mm. transvestiitit ja muunsukupuoliset ovat tervetulleita. Ryhmän toiminta on avointa ja ehdottoman luottamuksellista. Ryhmä on osoittautunut tärkeäksi, josta kertoo mm. se että, muutamat ovat olleet kauan mukana. Ryhmä on ns. avoin ryhmä, joten vaihtuvuutta on paljon. Osallistujien määrä vaihtelee 4-17 välillä. Aika kuluu kahittelun ja yhteisistä asioista rupattelun merkeissä. Kaikki saavat puheenvuoron ja kaikille annetaan ryhmässä tilaa. Myös uudet pääsevät hyvin mukaan keskusteluun.

Keväällä toimistolla otettiin käyttöön oma pukeutumisenurkkaus. Nurkkaus on vapaassa käytössä ryhmien kokoontumisaikoina.

Luovan ilmaisun ryhmä 18-30-vuotiaille – yhteistyössä Tampereen nuorisotoimen kanssa

Vuoden lopussa uusi luovan ilmaisun ryhmä ehti kokoontua kaksi kertaa. Ryhmä toimii Rantaperkiön nuorisotiloissa ja ryhmällä on teatteri-ilmaisua opettavat ohjaajat. Alku vaikuttaa rohkaisevalta.

Jäsenyys, kunniajäsenyys ja kannatusjäsenyys

Jäsenet muodostavat yhdistyksen. Juhlavuoden kunniaksi nimettiin useita kunniajäseniä kiitokseksi yhdistyksen hyväksi tehdystä työstä. Yhdistyksen toiminnan edellytyksenä on toiminnan merkitykselliseksi kokeminen, osallisuus, yhteisöllisyyden ja yhteenkuuluvuuden tunne ja jatkuvuus. Yhdistyksen jäsenmaksu vuonna 2013 oli varsinaiseksi jäseneksi liittyviltä opiskelijoilta, työttömiltä, eläkeläisiltä, varusmiehiltä ja siviilipalvelusmiehiltä 15 euroa ja muilta varsinaiseksi jäseneksi liittyviltä 20 euroa. Jäsenmäärä on vakiintunut reiluun 250 jäseneseen. Yhdistyksessä otettiin käyttöön uusi jäsenrekisteriohjelma.

Juhlavuoden kunniaksi yhdistys nimitti alkuvuosiensa keskeisiä toimijoita yhdistyksen kunniajäseniksi.

Kannatusjäsenyhteisöjen jäsenmaksu on 100 euroa. Yhdistyksellä oli 4 kannatusjäsentä: **Pirkanmaan vasemmistoliitto, Pirkanmaan Sosialidemokraatit, Tampereen ylioppilaskunta TAMY ja Tampereen vihreät nuoret - Virnu ry.**

Koulutukset, tietoiskut ja tapahtumat

Järjestö tarjosi Pirkanmaan alueelle koulutus- ja tietopalveluita seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuolen moninaisuuteen ja yhdenvertaisuuteen liittyvissä asioissa. Päämääränä on ennakkoluuloja hälventämällä parantaa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen asemaa yhteiskunnassa.

Vuonna 2013 Pirkanmaan Seta kävi kouluttamassa yli 30 kertaa (lista alla). Lisäksi Setan toimistolle tultiin tutustumiskäynneille. Kouluttajina toimi toiminnanjohtajan lisäksi Setan kouluttamia vapaaehtoiskouluttajia. Keväällä Seta järjesti Tampereella sekä kouluttajajettä kokemuskouluttaja -koulutuksen. Yhdistys näkee kaikki tapahtumansa mahdollisuutena tehdä yhteiskunnallisia teemojaan tutuksi suurelle yleisölle.

Koulutukset ja tutustumiskäynnit

- 21.01.** Tampereen kaupunki: Nuorisotoimien Starttipäivä Andersin kanssa (ohjaajia: 50)
- 18.02.** Satakunnan Setan vierailu Pirkanmaan Setassa (10)
- 19.02.** Tampereen nuorisotoimen koulutus järjestöille (30)
- 28.02.** Tampereen Nuorisotoimi: Chill house –nuorisotapahtuma
- 06.03.** Setan kokemuskouluttaja-koulutus Pirkanmaan Setan toimistolla
- 09.-10.03.** Setan kouluttajakoulutus Pirkanmaan Setan toimistolla
- 11.03.** Ray:n avustussuunnittelija vierailulla Pirkanmaan Setassa
- 12.03.** Ammattiopisto Luovi (Lasten ja nuorten erityisohjaaja-opiskelijoita: 6)
- 18.03.** Tampereen Teknillisen yliopiston oppilaskunta (kiltojen yhdenvert.vastaaville: 25)
- 19.03.** Tampereen yliopiston oppilaskunta (TAMY) (Ainejärjestöjen yhdenvert.vast.: 20)
- 09.04.** Transtukupiste vierailulla – avoin keskustelutilaisuus pisteen toiminnasta
- 12.04.** Vammaisten seksuaaliterveyshanke (Kaupunkilähetys, Ylinen) (ohjaajia: 70)
- 16.04.** klo 16–17.30 Tyttöjen talo (Settlementti, ryhmänohjaajia 2)
- 16.04.** klo 18–20 Pirkanmaan keskustanuoret (puolueaktiiveja: 6)
- 18.04.** Uniikki-nuorisokahvila (maahanmuuttajanuoria:15)
- 20.05.** Museokeskus Werstas (oppaita ja henkilökuntaa: 10)
- 04.06.** Aitolahden Protu (leiriläisiä 15)
- 08.06.** Janakkalan Protu (leiriläisiä 15)
- 17.06.** Lähdekorven Protu (leiriläisiä 16)
- 06.07.** Protun yhdenvertaisuuspaneeli, urheilu-rotu, ylöjärvi (mukana myös Amnesty, Greenpiece, Animalia) Ylöjärvi (20)
- 05.09.** Tredu: Tampereen seudun ammattiopisto (vammainen lähihoitajaopiskelijoita: 15)
- 01.10.** Tutustumiskäynti Forssan gay cafe-ryhmään (ryhmäläisiä, avoin tilaisuus: 6)

- 04.10.** Tampereen ammattikorkeakoulu (Tamk) Sairaanhoidajan opinnäytetyö, (työelämä-käynti) opettaja, oppilas: päihteet ja sateenkaari-ihmiset -verkkokyselyn laatiminen
- 08.10.** klo 9-10.30 Nokian lukio (lukiolaisia: 1. ja 2. luokat: 200)
- 08.10.** klo 10.30–11.30 Nokian lukio (Abeille: 150)
- 24.10.** Sisäministeriö, Yes-hanke (poliisiopiskelijoita: 50)
- 28.10.** Tampereen yliopiston Lääketieteen opiskelijoiden yhdistys (opiskelijoita: 50)
- 30.10.** Tampereen Kynnys ry; yhteistyötapaaminen (yhdistyksen työntekijöitä: 3)
- 01.11.** Turun seudun Setan vierailu Pirkanmaan Setassa (6 henk)
- 03.11.** Tredu: Tampereen ammattiopisto (opiskelijoita: 15)
- 20.11.** Sisäministeriö, Yes-hanke (toimittajaopiskelijoita: 40)
- 14.11.** Valkeakosken nuorisotoimi (nuoria, mm. ammattikoululaisia: 25)
- 26.11.** Sisäasianministeriö - GOOD RELATIONS-hanke (Tampereen kynnys ja Pirkanmaan Seta, poliisikorkeakoulun opettaja ja vammaisasiamies: 7)

Tapahtumat: Juhlavuoden kohokohdat

Pirkanmaan Seta juhli 40-vuotissyntymäpäiväänsä järjestämällä Leimautumispäivät – Pirkanmaan pride -tapahtumasikermän 11.–15. kesäkuuta 2013. Viisi päivää kestäneissä juhlallisuuksissa oli luvassa Werstaan näyttelyavajaiset, puolueiden yhdenvertaisuus-paneeli, sateenkaarimessu, leimautumismarssin kylttipaja, Tampereen sateenkaarihistorialuento ”Peltienkeleitä ja puistokohtaamisia”, Vanhojen tanssit, Mixein vaahtobileet, sateenkaariperheiden tapaaminen, Leimautumismarssi yhdenvertaisuuden puolesta, näyttävä pääpuistojuhla Laikunlavalla sekä 25-vuotisLeimarit.

Puistojuhlan ohjelmistoon kuului muun muassa upeaa musiikkia Jarmo Skölin, Hurjien tyyppöiden ja Jouko Enkelnotkon tapaan, Archie Aholan runoja, apulaispormestarin homojen ja transrauhan julistus, Amnestyn ja Taimi ry:n tervehdykset, Setan asiallisen tiedon oman ja kunniarotan arvonimen julkistaminen ja loppuhuipennuksena Tahdon 2013 -tempauksen morsiuskimpun heitto. Juontajina olivat koomikko Anitta Ahonen ja Gekko. Upeaa stand up-komiikkaa Leimareissa tuottivat Hansu ja Pirre.

Kuvia pääjuhlasta: <http://www.pirkanmaanseta.fi/sesam/?article=tunnelmia-leimautumispaivilta-yhdistys-40-vuotta>

Tapahtumakoonti:

26.03. Kevätkokous – synttäririkakkaa ja pukeutumisenurkkauksen vihkiäiset

06.04. JUHLASEMINAARI Kielen näkökulma sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuuteen: Pirkanmaan Seta, Nykysuomen seuran ja Kopulan kanssa yhdessä (tutkijoita, opiskelijoita, muuta yleisöä: 60) yliopistolla

11.06. Werstaan sateenkaarinäyttelyavajaiset, Vagabondin historia, Jukka Kokko, Kaappilaulajat-kuoro: 200 osallistujaa

12.06. Juhlasateenkaarimessu

12.06.–20.08. Werstaan Ylpeys ja ennakkoluulo –näyttely yhteistyössä Pirkanmaan

Setan kanssa : 4000 kävijää

12.06. Toimiston avoimet ovet Leimautumispäivien kunniaksi

13.06. Pride-kylttitalkoot Werstaalla

13.06. Yhdenvertaisuuspaneeli Werstaalla (Tampereen Vihreät, Vasemmistoliitto, SDP ja Pirkanmaan Seta)

14.06. Tampereen sateenkaarihistoria-luento, Dosentti tuula Juvonen, 30 henk., Wertas: Leimautumispäivien luento "Peltienkeleitä, puistokohtaamisia, kulttuurin tekijöitä ja muuta historian havinaa" tamperelaisesta sateenkaarihistoriasta

14.06. Leimautumispäivien Vanhojen tanssit yo-talolla

15.06. Leimautumispäivien sateenkaariperhetapaaminen Werstaalla

15.06. Leimautumispäivien pride-marssi: 400 osallistujaa

15.06. Leimautumispäivien pääjuhla Laikunlavalla: 400 osallistujaa

16.08. Quering Memory kansainvälinen kutsuseminaari, Sukupuolentutkimuksen yksikkö, Wertas ja Pirkanmaan Seta

15.12. syyskokous ja yhdistyksen pikkujoulut

Leimarit

26.01.

09.03.

11.05.

15.06. Leimautumispäivien PrideLeimarit, mukana Hansu ja Pirre

27.07. KesäLeimarit

21.09.

02.11. Leimarit Halloweenin aikaan

07.12. Pikkujoulu-Leimarit

Sateenkaarimessut

19.01. sateenkaarimessu Vanhassa kirkossa

13.04. sateenkaarimessu Vanhassa kirkossa

12.06. Pride-sateenkaarimessu Vanhassa kirkossa

21.09. sateenkaarimessu Vanhassa kirkossa

23.11. juhlasateenkaarimessu kolmivuotisen taipaleen kunniaksi Finlaysonin kirkossa

Tampereen Vinokino kesällä ja syksyllä

29.06. Kesävinokino Werstaalla (60), Ohjelma: klo 11.15 Molly's Girl -elokuva, 13.30

Opastus Hilpeys ja ennakkoluulo -näyttelyyn (45min), klo 14.30 Intersexion-elokuva ja klo 16.00 It's in the Water-elokuva 30.10. The Love... 43 Tampereen Vinokino-näytökset elokuvateatteri Niagarassa

31.10. Jotain siltä väliltä 38 Tampereen Vinokino-näytös Niagarassa

01.11. Mosquita Mari 16 Tampereen Vinokino-näytös Niagarassa

02.11. Interior 13 Tampereen Vinokino-näytös Niagarassa

03.11. Peachers 24 Tampereen Vinokino-näytösNiagarassa

Muut juhluvuonna järjestetyt tapahtumat

- 01.02. Hällä-näyttämöllä Enkelnotko Ensemble esittää: Vain Rakkaus-lauluilta (30 henk.)
- 09.02. Pirkanmaan Setan Mummolaakson **mummogames**-päivätapahtuma
- 09.02. Pirkanmaan Setan mummolaakson järjestämät **Talvikin tanssit** Laternassa – jo toista kertaa (125 henk.)
- 19.03. Tampereen Tahdon-kampanjan avajaiset Werstaalla (40 henk.)
- 17.05. Homo- ja transfobianvastainen tempaus Werstaalla
- 30.05. Tahdon vappu-tempaus keskustorilla
- 13.09. Luovan ilmaisun ryhmän infotilaisuus – avoimet ovet - toimistolla (10)
- 01.11. Nuorten päihteettömät **Halloween-bileet** yhteistyössä YAD:in kanssa (40 henk.)
- 12.12. Tampereen Amnesty-ryhmän Punk-ihmisoikeustapahtuma Pispalassa (35 henk.)
- 15.12. Yhdistyksen pikkujoulut toimistolla

Tiedottaminen: verkkosivu, jäsenlehti, kannanotot ja muu viestintä

Pirkanmaan Setan tapahtumista ja palveluista tiedotetaan järjestön internet-sivuilla, uudistetussa tapahtumakalenterissa, Facebook-sivuilla, Qruiser-sivulla ja **Sesam-jäsenlehdessä**. Yhdistyksen syntymäpäivien kunniaksi julkaistiin 40-sivuinen juhlaesam. Vuoden lopussa lanseerattiin ensimmäinen verkkossa ilmestynyt jäsenlehti. Sähköpostitolle lähetettiin tulostettu versio verkkolehdestä.

Sisäinen ja ulkoinen viestintä toimivat rinnakkain; Yhdistys tiedottaa suurelle yleisölle, jäsenilleen, kannatusjäsenilleen ja vapaaehtoisilleen toiminnastaan ja tulevista tapahtumistaan. Sisäisen viestinnän välineitä ovat mm. postituslistat kuten hallituslista, vertaisryhmänvetäjälista, kouluttajalista, Leimarien lipunmyyjälista ja **jäsenpostituslista**, joka tavoittaa jäsenistön tehokkaasti.

Yhdistys tiedottaa lisäksi suoraan tapahtumistaan Ranneliikkeen tapahtumakalenterissa.

Alkuvuodesta 2013 yhdistys lähetti avoimen kirjeen lakivaliokunnan puheenjohtajalle Anne Holmlundille tasa-arvoisen avioliittolaki-aloitteen käsittelyyn ottamisesta.

Yhdistys kirjoitti **mielipidekirjoituksen Aamulehteen** avioliittolaista ja perheoikeuksista yhdessä Setan ja sateenkaariperheet ry:n kanssa.

Tasa-arvovaltuutetulta saatiin linjaus jo trans-prosessissa olevien opiskelijoiden soluasumisjärjestelyjen toteuttamisesta. Linjauksen mukaan transpiskejoiden tilanne tulee huomioida asumisratkaisuisissa.

Pirkanmaan SETA ry kiitti kannanotossa 20.5. Tampereen kaupungin päätöstä kieltää "Venäjän uudet arvot" -konferenssin järjestämisen pääkirjastossa. Tilaisuuteen oli kutsuttu puhujaksi muun muassa Pietarin lainsäädäntökomitean puheenjohtaja, jonka pahamainei-

nen lakialoite "homopropagandan" kieltämisestä on hyväksytty Pietarissa ja leviää muihin Venäjän kaupunkeihin. Laki ajaa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen edustajat käytännössä maan alle. Konferenssissa oli tarkoitus käsitellä myös muun muassa feminismiä, "homopropagandan" ja sukupuolikasvatuksen vahingollisuutta venäläiselle perheelle.

Tahdon2013-kampanja Tampereella

Tampereella kampanjoitiin näkyvästi Tahdon2013 puolesta. Pirkanmaan Seta koordinoi aluekampanjointia. Kaikkiaan paperille allekirjoitettuja aloitteita saatiin kokoon määrääjässä peräti 589 kappaletta. Tästä suuri kiitos kuuluu Tampereen tahdon2013-tiimille ja Werstaan näyttelyn sinnikkäälle aloitekeruulle.

Koontia kampanjasta:

- Vapaaehtoiset pitivät yllä postituslistaa ja fb-ryhmää, jossa kerrottiin feissauksesta ja tempauksista
- Yhdistyksen toimistoa pidettiin tukikohtana ja yhdistyksen tapahtumissa kerättiin allekirjoituksia
- Aamulehden yhteishaastattelu Tahdon-kampanjan pj:n ja aluepäällikön kanssa
- Avajaisten aattona NAIMISIIN-kolumni julkaistiin aamulehdessä
- Pirkanmaan Setan Ihan koudussa -käsityöryhmä teki talkoilla tahdon-pinssejä jaettavaksi
- Radio Moreenissa KD-nuorten puheenjohtajan kanssa haastattelu
- Tahdon-avajaiset Werstaalla – avattiin pysyvä aloitepiste koko kesäksi
- Radio Tampereen haastattelu Werstaan kampanja-avajaisissa
- Tapaaminen Pirkanmaan keskustanuorten kanssa, he tukevat kampanjaa näkyvästi
- Tamy saatiin kampanjan viralliseksi tukijaksi
- Ravintola Mixei ja Kahvilla-kahvila lupautuivat aloitekeruupaikoiksi
- Vappuaaton menestyksekkäs tempaus Keskustorilla, jossa olivat mukana Oras Tynkkynen ja Rosa Meriläinen
- 17.5. Aloitetempaus Werstaalla – kaupunginvaltuutettu Minna Minkkisen johdolla
- Sosiaalifoorumissa pidettiin kampanjaa esillä ja Pirkanmaan Setan Leimautuspäivillä heitettiin pääjuhlan kohokohtana Morsiuskimppu – valittiin kuka pääsee ensinnä naimisiin
- Lisäksi Tampere oli Tahdon2013-pyöräilykampanjan tukijoukoissa matkalla Seinäjoelta Nordkappiin: pyöräilijöille hankittiin sadetakit ja painettiin tahdon-viiri pyörien perään

Yhdistyksen muu medianäkyvyys vuonna 2013

Yhdistys sai näkyvyyttä eri mediassa mm. juhlavuoteensa ja tahdon-kampanjaan (edellä tarkemmin) liittyen. Koulutuksista, yhdistyksen toiminnasta ja toimijoista saatiin laajoja artikkeleita lähikuntien äänenkannattajiin mm. Kangasalan Sanomin, Ylöjärven Sanomiin, Nokian Uutisiin sekä Forssan Sanomiin. Lisäksi Ranneliike uutisoi mm. yhdistyksen pride-tapahtuman sekä neuvontapalvelun saaman lahjoituksen.

Tietopalvelut: opinnäytteet ja kirjasto

Yhdistys vastaa viranomaiskyselyihin mm. kaupungin strategiakyselyyn, ja tukee opinnäytetöiden tekoa opiskelijoiden yhteydenottojen perusteella. Yhdistys on ollut mukana ainakin kolmen eri alojen opinnäytetyön (sosionomi, sairaanhoitaja, terveydenhoitaja) toteutuksessa kuluvana vuonna. Opinnäytetyöt jatkuvat vuoteen 2014.

Yhdistyksen tietopalvelut koostuvat yhdistyksen ylläpitämästä kirjastosta ja verkkosivusto tietokannoista. Kirjastoon saatiin uusia lahjoituksia. Aineisto pyritään pitämään ajan tasalla ja monipuolisena hankkimalla uusia teoksia, jotta tietoa etsivät saisivat oikeaa ja ajankohtaista tietoa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöistä. Käsikirjasto tarjoaa tietoa myös vapaaehtoistoimijoille. Kirjasto on kaikkien käytettävissä ja aineistoa voi lainata maksutta.

Näyttely-yhteistyö Werstaan kanssa

Työväenmuseo Werstaan kesänäyttely Hilpeys ja ennakkoluulo kertoi seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen historiasta, arjesta ja elämästä Suomessa 1970-luvulta lähtien. Näyttely oli avoinna yleisölle 12.6.–18.8.2013. Näyttelyssä kävi lähes 4000 vierasta.

Näyttelyn yhteistyökumppanina oli 40-vuotias Pirkanmaan Seta. Tampereella perustettiin vuonna 1973 SETAn edeltäjä Vagabondi ry. Alkuaikojen toimintaa näyttelyssä valottivat yhdistysaktiivien haastattelut sekä vuonna 1974 aloitetun puhelinpäivystyksen toiminnasta kertova puhelin päiväkirjoineen. Sijansa saivat myös oman kulttuurin rakentumisessa tärkeäksi koetut juhlat eli Leimautumisbileet sekä Suomen vanhin toimiva homoravintola Mixei.

Werstas houkutteli museoyleisön pohtimaan seksuaalisuuden ja sukupuolisuuden moninaisuutta sekä kertoo ihmisoikeuksista ja historiallisesta muutoksesta. Homoseksuaalisuus oli Suomessa rikos vuoteen 1971 saakka ja luokiteltiin sairaudeksi vuoteen 1981 asti. Hilpeys ja ennakkoluulo oli moni-ilmeinen ja heteronormatiivisuutta kyseenalaistava katsaus sateenkaarikansalaisten elämään. Näyttely käsitteli muun muassa omasta identiteetistä kertomista, kumppanin löytämistä, parisuhteen virallistamista, sateenkaariperheitä, oman kulttuurin rakentamista, merkkikieltä sekä suhdetta valtakulttuuriin. Toisenlaisesta seksuaalisuudesta kertovat niin naisparin remonttipuuhat kuin dragartisti Lady Victorian leopardikengät. Esillä on runsaasti kuvia, esineitä, ääntä ja videota.

Näyttely perustui Werstaalla säilytettävään Suomen ainoaan sateenkaarikokoelmaan. Kokoelmaa on kartutettu vuodesta 2002 saakka ja ensimmäinen aihetta käsitellyt näyttely pidettiin Werstaalla 2005. Näyttelyssä aineisto ei ollut aiemmin esillä. Kokoelmassa on tällä hetkellä reilusti yli tuhat esinettä sekä runsaasti valokuvia. Lahjoituksia otetaan jatkossakin vastaan. Näyttelyn kulttuurihistoriallista sisältöä täydensi nykytaide. Mukana ajatuksia herättämässä ovat Fredrika Biström, Reima Hirvonen, Katariina Katla, Janne Laine,

Ritva Larsson, Heidi Lunabba, Kaija Papu, Jaakko Pesonen, Marko Suomi, Jaana Sterbak, Tiitu Takalo ja Hesse Vuorinen.

Vagabondi ry:n ensimmäisen puheenjohtajan Jukka Kokon Werstaan näyttelyavajaisissa pitämä juhlapuhe

Arvoisat kutsuvieraat, sisaret ja veljet! Minulla on ilo ja kunnia Vagabondi ry:n perustajajäsenenä toivottaa teidät tervetulleeksi tähän näyttelyyn, ja samalla kiitän Työväenmuseo Werstasta, että se on avannut ovensa meille. Paljon on virrannut vettä Tammerkoskessa sen jälkeen, kun huhtikuussa 1973 kokoonnuimme päättämään oman yhdistyksen perustamisesta jakamaan oikeata tietoa ja kuvainnollisesti houkuttelemaan samanhenkiset esiin riskialtiista puisto- ja kapakkakruisailusta. Ensimmäiset kokoontumiset olivat vaatimattomia, eikä varoja ollut liiemmin käytettävissä, koska moni pelkäsi polttavansa näppinsä vielä ahdasmielisessä ilmapiirissä. Ydinryhmä kuitenkin löi päänsä ja rahansa yhteen ja päätti järjestää ravintolailtoja, koska gaykansa tunnetusti juhlii mielellään. Naamiaiset huhtikuussa 1973 ja venäläinen ilta saman vuoden marraskuussa hakevat vieläkin vertaansa: pääsymaksuun sisältyi runsas noutopöytä asiaankuuluvine juomineen ja vapautunut tunnelma kohosi kattoon varta vasten harjoitellun showohjelman myötä. Juhlavieraita saapui ympäri Suomea aina Ruotsia myöten. Voitollinen taloudellinen tulos auttoi yhdistystä jatkamaan toimintaansa ilman ydinryhmän taloudellista vastuuta sekä jakamaan julkisuuteen ja jäsenille asiallista tukea ja informaatiota. Apu löytyi yksinäisyyteen ja syrjäytymiseen, mikäli sitä halusi. Vauhdikas alkua auttoi oman pienen ravintolan perustamiseen ja myöhemmin liitettiin valtakunnalliseen SETA ry:hyn.

Monet asiat ovat paremmin kuin 40 vuotta sitten, ja voimme pystyä marssia julkisuuteen täysivaltaisina kansalaisina – Toivomme, että näyttelymme antaa kuvan yhdistyksemme toiminnasta.

Vielä kerran – tervetuloa!

Good relations -yhteistyö sisäministeriön kanssa

Pirkanmaan Setalla ja Tampereen Kynnyksellä oli ilo järjestää nk. tiedostamisvierailu sisäasiainministeriön lanseeraaman Good Relations -hankkeen puitteissa. Vierailulle osallistuivat poliisikorkeakoulun opettaja, varatuomari Janne Ylijärvi, vammais- ja esteettömyysasiamies Jukka Kaukola, Tampereen Kynnyksen aluesihteerin Rita Järvinen, Pirkanmaan Setan toiminnanjohtaja Mikko Väisänen, Transkahvila-ryhmän vetäjä, kouluttaja Samuel Kangas sekä Nuorten ryhmän vetäjä, kouluttaja Mari Heinonen.

Tuttavallisesti isojen aiheiden äärellä

Vierailu toteutettiin leppoisassa nyttikestihengessä. Good relations -hankkeen idean mukaan tiedostamisvierailun tavoitteena oli lisätä osallistujien tietoa syrjinnästä järjestämällä elämyksellinen tapaaminen virkamiehille ja eri vähemmistöryhmille. Tilaisuuden oli tarkoitus

tus tarjota osallistujille ja eri vähemmistöjä edustaville järjestöille mahdollisuus luontevaan, myönteiseen vuorovaikutukseen ja kokemusten vaihtoon. Ministeriö halusi lisäksi valmentaa vähemmistöjärjestöjä vastaavien tilaisuuksien järjestämiseen jatkossa.

Pirkanmaan Setan ja Tampereen Kynnyksen itse asetettuina tavoitteina oli valottaa seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuoli-identiteetin sekä vammaisuuden kokemuksia henkilökohtaisten esimerkkien kautta sekä avata näkökulmia seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin ja vammaisuuteen. Vierailulla haluttiin ylittää sekä asenteellisia että rakenteellisia esteitä.

Lisää aiheesta: <http://www.pirkanmaanseta.fi/sesam/?article=puhetta-syrjinnastasisaministerion-tiedostamisvierailu>

Juhlavuoden verkkokyselyn 2013 tulokset

Yhdistys järjesti juhlavuotensa 2013 päätteeksi verkkokyselyn jäsenilleen ja aktiiveilleen. Yleistietojen ja yhdistystä koskevien kokemusten lisäksi saatiin tärkeää tietoa jäsenkunnasta ja palveluiden käyttäjistä sekä tarpeista vaikuttaa Pirkanmaalla.

Vastaajien taustatiedot

Vastaajia oli kaikkiaan 103, joista noin 60 prosenttia oli yhdistyksen jäseniä. Silti yli 90 prosenttia koki yhdistykseen liittymisen helppona. Vastaajissa oli yhdistyksen kannatusjäseniä (edustivat kyseistä järjestöä), ryhmänvetäjiä, ryhmäläisiä, kouluttajia, vapaaehtoisia tai muutoin toiminnassa mukana olevia. Lähes puolet vastaajista oli 21–30-vuotiaita, mutta koko ikäjakauma yltyi 16-vuotiaista 70-vuotaisiin.

Sukupuoli-identiteetin mukaan vastaajissa oli oman määritelmänsä perusteella naisia lähes 60 prosenttia, miehiä miltei 30 prosenttia, queer-ihmisiä 7 prosenttia sekä transsukupuolisia 3 prosenttia. Lisäksi mukana oli transvestiitteja, transgenderiä, muunsukupuolisia ja sukupuoleettomia. Kohtaan ”jokin muu”, oli ilmoitettu lisäksi ”queer-nainen”. Intersukupuolisia ei ollut vastanneissa.

Seksuaalisen suuntautumisen mukaan vastaajissa oli oman määritelmänsä perusteella lesboja (lähes 40 prosenttia), homoja yli 20 prosenttia, bi:tä yli 20 prosenttia, panseksuaalisia lähes 10 prosenttia sekä heteroja, transsuuntautuneita, aseksuaalisia, gyneseksuaalisia. Kohtaa ”jokin muu” oli ilmoitettu lisäksi määritelmät ”bi-curious lesbo”, ”lokeriton” ja ”queer”.

Sinkkuja oli vastanneissa lähes 30 prosenttia, seurustelevia lähes 20 prosenttia, avoliitossa olevia 30 prosenttia. Rekisteröidyssä parisuhteessa olevia oli 5 prosenttia ja sateenkaaripeheessä eläviä 4 prosenttia, 6 prosentilla oli lapsia. Muina vaihtoehtoina ilmoitettiin eläminen polyamorisisessa suhteessa tai avioliitossa.

Yhdistyksen toiminnan seuraaminen

Vastaajien mukaan yhdistyksen verkkosivut oli ylivoimaisesti suosituin keino seurata yhdistyksen tapahtumatiedotusta (yli 70 prosenttia). Facebook-sivua seurasi yli 50 prosenttia. Eri postituslistat tavoittivat noin 30 prosenttia vastaajista. Jäsenlehti Sesamia luki 41 prosenttia, Ranneliikkeen ja Qruiserin yhdistysuutisointeja 15 prosenttia.

Yhdistyksen toimintaan oltiin valtaosin tyytyväisiä

Lähes puolet vastaajista oli käynyt jossain yhdistyksen 13 vertais- tai toimintaryhmässä ja yli 20 prosenttia oli ohjannut jotakuta läheistään kääntymään yhdistyksen tuki- ja neuvontapalvelun puoleen. Pukeutumisenurkan olemassa olosta toimistolla tiesi 38 prosenttia vastanneista. Suosituin yhdistyksen toimintamuoto oli Leimarit (88 prosenttia). Yhdistyksen uusiksi toimintamuodoiksi 20 prosenttia toivoi sinkku-iltaa.

Lisäksi toivottiin mm. seuraavia asioita:

- *Yhteisiä kulttuuriharrastuksia, esim lesbisiin taidenäyttelyihin*
- *leffakäynteihin osallistuminen. Myös organisoitu urheilutapahtumaan fanina osallistuminen on/olisi kivaa, esim syksyllä oli hauskaa kun Kallion lesbot pelasivat roller derbyä Tampereella. Katto-organisaatiolta nämä edellyttäisivät pääasiassa tiedotusta, ihmiset osaavat kyllä tulla paikalle.*
- *Vapaamuotoiskahvila!*
- *Liikunnallista toimintaa. Urheilutapahtumiin ja muihin juttuihin jotka eivät niin vahvasti pyörisi seksuaalisuuden ympärillä*
- *Olen kaivannut jotain sen kaltaista ryhmää millainen Sukupuolen syväasukeltajat aikanaan oli.*
- *Johonkin sellaiseen, jossa tehtäisiin vaihtelevasti erilaisia retkiä tai kokeiltaisiin uusia lajeja*

Avoimuudesta ja syrjintäkokemuksista

Vastanneista lähes puolet koki voivansa elää avoimesti peittelemättä seksuaalista suuntautumistaan tai sukupuoli-identiteettiään. Yksitoista prosenttia katsoi että heidän yksityiselämänsä on heidän oma asiansa. Loput vastaajat olivat kertoneet suuntautumisestaan tai/ja identiteetistään joko perheelleen, ystävilleen tai työkavereilleen. Vastauksissa todettiin mm., että: ”*Avoimuuden laajuus vaihtelee eri yhteisöissä. Aina on joku, jolle pitäisi tulla kaapista, eikä se aina ole asia, jonka haluaa tuoda ainakaan ensimmäisenä esiin.*”, ”*Avoimuus on tilannesidonnaista*”, ”*saatan vastata jos kysytään.*”

Yli 20 prosenttia vastaajista koki joutuneensa syrjinnän tai vihapuheen kohteeksi seksuaalisen suuntautumisen, sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun vuoksi. Vastauksissa todettiin mm. seuraavaa:

- *”haukkumista, ilkkumista, väkivaltaa. kaduilla ja koulussa.”*
- *naljailevat maton nuolemisella ja sillä etteikö kikkeli enää kelpaa..en välitä siitä.*
- *passintarkastuksessa Etelä-Afrikassa ja Swazimaassa*

- *Koska olen bi-nainen ja vakituksessa parisuhteessa miehen kanssa, minua pidetään usein automaattisesti heterona, mikä on tavallaan syrjintää siinä mielessä, että bi-seksuaalisuuteni tavallaan 'nollataan'. Tällainen syrjintä ei tietenkään ole niin vakavaa kuin monet muut tapaukset, mutta kyllä se silti harmittaa.*
- *Piilosyrjintää ja itsesyrjintää työelämässä. Jonkin verran ennakkoluuloja suvussa. Suurin osa ratkeaa, kun jaksaa ottaa asian puheeksi.*
- *Koen jatkuvaksi syrjinnäksi sen, että sukupuolitettujen vessojen käyttäminen on minulle vaikeaa ja sen, että lomakkeiden tms. täyttäminen, joissa on vain kaksi sukupuolivaihtoehtoa, tuntuu itsensä väkivaltaiselta pakottamiselta.*
- *Queer-ukupuolisuuttani ei olla ymmärretty, vaan korostettu, että olen nainen, koska satun näyttämään naiselliselta. Kyseessä on kuitenkin se, miten itseni näen.*
- *Esim. joskus kumppanini kanssa KELA:ssa asioidessa virkailijan asenne muuttui heti, kun hänelle kävi ilmi että olemme pariskunta.*
- *Hyökkäys nettisivustolla*
- *olen kuullut mauttomia vitsejä*
- *Monessa paikassa. Saanut baarissa tappouhkauksia*
- *epämääräistä puhetta mutkan kautta, ei aivan suoraa*
- *Homovihan (Toisinaan suutuspäissään ihmiset saattavat laukoa "v***n lesbo" -tyylisiä kommentteja*
- *Joskus satunnaiset saman koulun oppilaat huomauttelivat ilkeästi*
- *Vastaantulijoiden huomautuksia käsi kädessä kävellessä*
- *Minua on kadulla huudeltu homoksi ja transuksi ja olen myös kerran joutunut pahoinpidellyksi.*
- *Perhepiirissä*
- *Mixeihin sisälle mennessä ja kadulla naisen kanssa käsi kädessä kävellessä on huutaen haukuttu "Vitun lesboksi"*
- *Median myötä vihapuhe tulee kotiin asti.*
- *Väkivaltaisen vuokraisännän taholta liittyen ns. oikeudenkäyntiin käräjäoikeudessa.*
- *baarissa, haukkumiseksi se meni ja lopuksi mies löi minua.*
- *uhkatilanteita kaupungilla huutelua kadulla, kun olen kävellyt käsi kädessä*

Yksitoista prosenttia vastanneista ilmoitti, ettei olisi yhteydessä viranomaisiin kuten poliisiin, työsuojeluvaltuutettuun tai tasa-arvovaltuutettuun, Jos epäilisi väärinkäytöstä tai rikosta mm. syrjintään liittyen. Avoimissa vastauksissa todettiin mm seuraavaa:

- *"En tiedä, kehen ottaisin yhteyttä"*
- *"Vähemmistön edustajana tuskin muuttaisi tilannetta mitenkään."*
- *"en välttämättä kehtaisi"*
- ***"Pelkään, etten osaisi ilmaista asiaani oikealla tavalla tai ettei minua otettaisi vakavasti."***
- *"Aiemmalla asuinpaikkakunnallani ongelmahenkilöllä oli liikaa poliisystäviä"*

Vastaaajista 35 prosenttia koki, että terveydenhuollossa ei osata kohdata asiakasta luontevasti riippumatta seksuaalisesta suuntautumisesi, sukupuoli-identiteettistäsi tai sukupuolen ilmaisusta. Vastauksissa todettiin mm. seuraavaa:

- *terveydenhuolto on erittäin heteronormatiivista ja oletuksena on aina että nainen harrastaa seksiä miehen kanssa ja raskaus on mahdollista kaikille naisille*
- *Terveydenhuollon ammattilaisilla ei ole tarpeeksi tietämystä, kysyvät intiimejä asioita vain uteliaisuuttaan*
- *käsittääkseni se riippuu paljon hoitohenkilöstön henkilökohtaisista näkemyksistä, ja valitettavasti ennakkoluuloja on paljon. Näkemykseni perustuu siihen, mitä olen kuullut muilta ja lukenut. Miehen kanssa vakituksessa parisuhteessa olevana bi-naisena minua pidetään lähes poikkeuksetta heterona, mikä on tietysti eräänlaista syrjintää sekin.*
- *Hetero-olettamus on niin voimakas esimerkiksi työterveyshuollossa, että se on aiheuttanut hankalia tilanteita.*
- *Ikävä kyllä ennakkoluuloisia ihmisiä löytyy vieläkin.*
- *Kysytään liian henkilökohtaisia kysymyksiä mm. seksielämään liittyen*
- *Hedelmöityshoidoissa törmäsimme transsukupuolisen puolisoni kanssa moniin ennako-oletuksiin, jotka paikoin häiritsivät hoitosuhdetta.*
- *aina oletetaan että minulla on mies.*
- *Siinä vaiheessa kun kysytään, että mitä ehkäisyä käytätte miehenne kanssa niin peli on jo menetetty*
- *Henkilökohtaisesti transsukupuolisen läheisen sukupuolenkorjausprosessia ja muita terveydenhuoltoon liittyviä käyntejä seuranneena olen huomannut, että transsukupuolisuus on osalle hoitohenkilökunnasta edelleen osittain tai jopa kokonaan tuntematonta aluetta. Hoitohenkilökunnankin keskuudessa esiintyy toisinaan ennakkoluuloisuutta ja asenteellisuutta transsukupuolisia ihmisiä kohdattaessa.*
- *Liian pitkä kirjoitettavaksi*
- *Riitävän luontevasti kyllä, mutta harmittaahan se, kun heterous on aina oletusarvo.*
- *Suomalaiset ovat niin sokeita, että ajattelevat mustavalkoisesti kaikkien olevan heteroita.*
- *Monet eivät tiedosta muun kuin cissukupuolisten olemassa olon.*
- *Välillä kohtelu huonompaa jos suuntauminen tulee esiin. kyllä ja en. Joillekin työntekijöille asia on luonteva, mutta edelleen kohtaa hetero-oletuksia tai (kuulemani mukaan) jopa kielteistä suhtautumista sateenkaariväestöön. Lisäksi esim. seksuaaliterveydessä monella tuntuu olevan puutteita naisten välisen seksin riskitekijöiden kartoittamisesta. Ehkä ammattilaisilla on tästä tietoa, ehkä ei, mutta asiakkaana en ole kokenut saaneeni riittävää tietoa esim. seksilelujen turvakäytöstä (onneksi moni myyjä on asiaan paremmin perehtynyt).*
- *Hetero-oletus, aina. Psykoterapian taustalomakkeessa kysyttiin onko "kokemuksia saman sukupuolen kanssa" ikäänkuin muun perus-suhteilun lisäksi. Ja gynet jostain syystä lähes aina jos esim sukupuoli-identiteettiä asiasta, ei edes ehkäisy tai lapset tms.*

- *Transtaustani saatetaan terveydenhuollossa ottaa esille asioissa, joihin se ei mitenkään liity. Kerran minut ohjattiin naisten pukuhuoneeseen, vaikka minulla on ollut jo kohta kolme vuotta miehen henkilötunnus. (anonymous@surveypal.com, Kaikki)*
- *Sukupuoli-identiteetti nähdään osana mielenterveysongelmia.*
- *vanhemmat hoitajat olettavat aina, että kaikki ovat heteroita*
- *Tietoa ei ole tarpeeksi ja suuri osa toimijoista on iäkkäämpiä ja heteroita.*
- *Monilla lääkäreillä ja hoitajilla tullu lukko päälle kun on tullu puhe, että elän naisen kanssa ja harrastan seksiä naisen kanssa. Todella kiusallisia tilanteita ollut monesti.*
- *En koe, että minua olisi varsinaisesti syrjitty käydessäni gynellä, mutta lääkärin ääneensanomien ajatukset olivat vanhanaikaiset kertoessani, että olen lesbo ja harrastan seksiä vain naisten kanssa. mutta haluan silti e-pillerit muista syistä. Myös terveydenhoitajan kanssa aikoinaan oli varsin mielenkiintoiset keskustelut, sillä hänellä ei tuntunut olevan realistista käsitystä lesbona elämisestä.*
- *tietoa ja tuntemusta puuttuu*
- *usein olen törmännyt hetero-olettamukseen ja kynnyksellä se on suuri*
- *Liian tungettelevaa, kohdellaan välillä kuin sirkuseläintä.*

Vastaajista 23 prosenttia oli sitä mieltä, että yhdenvertaisuus (nykylainsäädännön puitteissa, lakeja uusitaan parhaillaan yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon osalta) ei toteudu Pirkanmaalla julkisia, yksityisen sektorin tai yhdistysten tarjoamia palveluja käyttäessä. Vastauksissa todettiin mm. seuraavaa:

- *Hetero-oletus on vahva, mutta toisaalta itselläni on vahva lesbo-oletus ymh, lienenkö törmännyt, tässä ei ole eos-vaihtoehtoa! (anonymous@surveypal.com, Kaikki)*
- *Hedelmöityshoitoja ei saa julkiselta sektorilta.*
- *Hedelmöityshoitajien Kela-korvauskysymyksissä on parantamisen varaa. Vaikka olemme puolisoni kanssa aviopari, jonka hedelmättömyydelle on selkeä lääketieteellinen syy eli puolisoni transsukupuolisuudesta johtuva azoospermia, ei korvausten saaminen ollut mikään itsestäänselvyys.*
- *Piilosyrjintää on aina, asennekasvatusta tarvitaan, että ihmiset voivat kokea ulostulon turvalliseksi. Koulumaailma näyttää olevan erityisen hankala.)*
- *eihän se asenteissa toimi*
- *Syrjintää on edelleen. Ennakkoluuloja myös on paljon.*
- *Esim. juuri edellisessä kohdassa kuvaamani tilanteet julkisessa terveydenhuollossa.*
- *Suomen lainsäädäntö on epätasa-arvoinen niin sukupuolisen suuntautumisen kuin uskontojen suhteen.*
- *en usko, että se täysin toteutuu tällä hetkellä. Myös poliisin käytöksestä Tampereella olen kuullut ikäviä asioita.*
- *Osalla tuttavapiirissäni on ollut ongelmia heidän kohtaamisessaan terveydenhuollossa.*
- *Kelassa*

Yhdistys kouluttaa, tuottaa tuki- ja neuvontapalvelua, järjestää vertaistukea sekä vaikuttaa asenteisiin tempauksilla, medianäkyvyydellä sekä olemalla suoraan yhteydessä päättäjiin. Millaista lisätukea/apua toivoisit Pirkanmaan Setalta syrjintä- ja yhdenvertaisuuskysymyksissä?

- *Ehkä medianäkyvyyttä voisi olla enemmänkin (toki se ärsyttää joitakin ihmisiä ja siksi ehkä jokin kasvatusten tapahtuva valistus voisikin olla toimivampaa)*
- *Vielä enemmän avoimempaa mainontaa erilaisten kampanjoiden muodossa. Ja koulutusta paljon ammattilaisille. Eli kuten tähänkin asti mutta lisää vaan.*

Osa kyselyn yhteydessä tulleista terveisistä, kehitysehdotuksista, toiveista, kiitoksista yhdistykselle

- *Leimareihin enemmän esiintyjä.*
- *Kiitos loistavalle Pirkanmaan Setalle toiminnastanne ja avustanne!*
- *Hienot nettisivut! Mahtavat leimarit, tulen sinne kaukaa, koska olen ulkopaikkakuntalainen.*
- *Olen moneen otteeseen ihastellut Pirkanmaan SETAn ryhmätarjontaa, ja haluaisin kovasti tulla mukaan esim. bi-ryhmään (tai bipan+, kuten sitä kai nykyään nimitetään), käsityöryhmään ja mielenterveysryhmään, mutta kärsin sosiaalisten tilanteiden pelosta ja sosiaalisesta ahdistuksesta, joten minun on todella vaikea lähteä mukaan ryhmätoimintaan. Samasta syystä jouduin jäämään pois juhluvuoden tapahtumista. Tänä vuonna aion kuitenkin petrata ja tulla mukaan ainakin Pride-marssille, ja ehkä johonkin ryhmään. Sesam-lehdissä on mielenkiintoista luettavaa, ja uusi verkkolehdimuoto säästää paperia. Se oli hyvä uudistus.*
- *Nuorten aikuisten ryhmässä voisi puuttua siihen, että siellä oli ainakin muodostunut kuppikunta yhden ohjaajan ja hänen kavereidensa kanssa ja kaikki muut tunsivat olonsa varmaankin ulkopuolisiksi, ainakin itse tunsin näin ja siksi lopetinkin ryhmässä käymisen. Voisi hieman kehittää*
- *Joku kampanja joka suunnattaisiin kaupungin toimijoihin voisi olla paikallaan.*
- *Lapsettomuus ja lisääntyminen (myös vaihtoehtoina) lienevät teemoja, jotka askarruttavat ja siten yhdistävät suurinta osaa jossain, viimeistään 30+ vaiheessa. Kannattaisi ehkä järjestää säännöllisesti aiheesta avoimia tai toimistolla suljettumpia keskustelutilaisuuksia aiheesta. Sateenkaariperheet ry tai paikallisryhmä ei taida Pirkanmaalla järjestää esim. infoja teemasta. Simpukka ry olisi ehkä tässä hyvä kumppani. Kiitos hyvästä työstä – ei taida toimarin viikkotuntimäärä riittää siihen kaikkeen, mitä tapahtuu! Tilaa ja tukea löytyy myös uusille ideoille, se on todella hienoa. Tärkeää työtä, kiitos omasta ja muidenkin puolesta.*
- *Toivoisin, että tapahtumia ja kokoontumisia nuorille, alle 18-vuotiaille seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen edustajille, järjestettäisiin lisää ja useammin.*
- *Teillä on kattava tarjonta ja olen monta kertaa halunnut osallistua, mutta aikaa ei ole vain löytynyt. Nyt olen kuitenkin ystävän kanssa tulossa mukaan toimintaan.*
- *Kiitos matalasta kynnyksestä liittyä toimintaanne. Kiitokset tärkeästä toiminnasta! Olen ollut hyvin tyytyväinen jäsenyyteeni, vaikka en mikään aktiivijäsen olekaan :)*
- *On ollut hienoa nähdä miten toimintaa kehitetään jatkuvasti ja jäseniä todella kuunnellaan! Jatkakaa samaan malliin.*

- *Kiitoksia kaikille, jotka osaltaan mahdollistavat Setan pyörimisen! Hienoja hetkiä takana, monta vielä edessä.*
- *KIITOS korvaamattomasta työstä!*
- *Vaikka intersukupuoliset ovat melko pieni vähemmistö, toivoisin, että heidän itsemääräämisoikeuttaan oman kehonsa suhteen puolustettaisiin vielä aktiivisemmin.*
- *Kiitos tärkeästä työstä!*
- *Kiitos Pirkanmaan Setalle hirveän paljon kuluneesta vuodesta! Olen saanut paljon uusia ystäviä ryhmätoiminnan kautta ja Leimareissa on aina ihan helkkarin hauskaa - mielummin käyn siellä joka toinen kuukausi pitämässä hauskaa, kuin raahaudun joka viikonloppua yökerhoon bailaamaan (:*
- *Kiitos hienosta toiminnasta!*
- *Hienoa työtä!*
- *Kiitos paljon vertaistuesta mielenterveysryhmässä ja hengellisessä ryhmässä. Seta on minulle tärkeä yhdistys.*